

Den 8. februar 2018
MFVM 445

GRUNDNØTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af 1,2-dichlorethan (EDC) som industrielt opløsningsmiddel i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat to forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af stoffet 1,2-dichlorethan (Ethylendichlorid, EDC) som industrielt opløsningsmiddel til ekstraktion af basis olier og paraffinvoks fra destillationsrester fra krakning af råolie i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag). Forslaget giver den Polske virksomhed Grupa Lotos S.A og de to tyske virksomheder H&R Ölwerke Schindler GmbH og H&R Chemisch-Pharmazeutische Spezialitäten GmbH tilladelse til efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, fortsat at anvende stoffet i en periode på 12 år fra "solnedgangsdatoen" den 22. november 2017. Forslagene forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 20.-21. februar 2018. Forslagene vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslagene forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I de konkrete sager drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet på tre lokaliteter i EU, hvor der ikke findes alternativer for ansøgerne. Det Europæiske Kemikalieagenturs udvalg for risikovurdering (RAC) har på baggrund af ansøgningen vurderet, at de foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet, og den beregnede maksimale koncentration i arbejdsmiljøet er lavere end Arbejdstilsynets grænseværdi. Desuden stilles der krav om yderligere reduktion af arbejdstagernes udsættelse for stoffet samt yderligere begrænsning af udslip til miljøet. Regeringen agter på den baggrund støtte Kommissionens forslag.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af 1,2-dichlorethan (EDC) som industrielt opløsningsmiddel i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH).

Forslagene har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i henhold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslaget. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslaget ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslaget for en appelkomité inden for 1 måned eller at forelægge et revideret forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslaget i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslaget.

Forslagene forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 20.-21. februar 2018.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslagene til gennemførelsesretsakterne vedrører forvaltningsafgørelser, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgningerne fra virksomheden Grupa Lotos S.A fra Polen og virksomhederne H&R Ölwerke Schindler GmbH og H&R Chemisch-Pharmazeutische Spezialitäten GmbH fra Tyskland om fortsat anvendelse af op til 300 tons om året af EDC:

- Til anvendelse som industrielt opløsningsmiddel til ekstraktion af basis olier og paraffinvoks fra destillationsrester fra krakning af råolie

Virksomhederne fremsendte i februar 2016 ansøgninger om godkendelse af EDC til ovennævnte anvendelse. Ansøgningerne har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det

Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som i januar 2017 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgerne har udarbejdet, anbefaler Kommissionen, at der gives godkendelser med frist for fornyet vurdering på 12 år fra solnedgangsdatoen frem til den 22. november 2029 for de beskrevne anvendelser under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgeren har beskrevet. Derudover er det en forudsætning for godkendelserne, at ansøgeren jævnligt skal gennemføre målinger af stoffet i arbejdsmiljøet samt frigivelser til omgivelserne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene til gennemførelsesretsakt.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslagene til gennemførelsesretsakterne er at udmønte EU forvaltningsbeføjelser i allerede gældende fællesskabsregulering, finder regeringen, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til godkendelser er ikke relevant i forhold til dansk lovgivning, da den kun vedrører anvendelser uden for Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslagene har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslagene skønnes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslagene vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da stoffet ikke genfindes i færdige produkter.

I det konkrete tilfælde drejer det sig om tre virksomheders specifikke anvendelse af stoffet som industrielt opløsningsmiddel til ekstraktion af basis olier og paraffinvoks fra destillationsrester fra kraking af råolie i en årlig mængde på op til 300 tons, hvor det er dokumenteret, at der ikke findes alternativer for ansøgerne, som er økonomiske gennemførlige. På baggrund af ansøgningen har Kemikalieagenturets risikovurderingskomité, RAC, konkluderet, at de beskrevne risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige og effektive til begrænsning af risici for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet, men RAC har dog anført, at der er mangler i risikovurderingen. Kemikalieagenturets socioøkonomiske komité, SEAC, har desuden konkluderet, at de socioøkonomiske fordele opvejer risici for arbejdstagere. SEAC har på baggrund af ansøgerens oplysninger om analyser og forskning vedrørende alternativer foreslået, at godkendelsen gives for en periode på 12 år, hvilket Kommissionen har fulgt. Herudover fremgår i Kommissionens forslag til beslutning om godkendelse vilkår om, at ansøgerne skal gennemføre regelmæssige målinger af arbejdstagernes udsættelse for EDC samt af frigivelser til omgivelserne, og at resultaterne herfra skal anvendes til at evaluere om risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er effektive med henblik på yderligere reduktion af udsættelser for stoffet og frigivelse heraf til omgivelserne.

Der tages udgangspunkt i, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Koncentrationerne af EDC i luften i arbejdsmiljøet er beregnet til op til 1,5 mg/ m³ i den polske virksomhed og op til 0,4 mg/ m³ i de tyske virksomheder, hvilket er lavere end Arbejdstilsynets grænseværdi for arbejdsmiljøet på 4 mg/ m³. Det bemærkes dog, at der i forslagene til godkendelse stilles krav om yderligere reduktion af arbejdstagernes udsættelse for stoffet, ligesom der stilles krav om yderligere begrænsning af udslip til miljøet.

Høring

Forslagene har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd anfører, at der er mangler i risikovurderingen, og en tidsfrist til fornyet godkendelse på 12 år er for lang. Desuden anføres, at dette ikke giver tilstrækkeligt incitament til at mindske risikoen for arbejdstagere/miljøet og til at finde alternativer, og at perioden bør afkortes til 2 år.

LO savner konkret begrundelse for den foreslåede frist for fornyet vurdering og mener, at fristen bør være på maksimalt 4 år. LO anfører videre, at der med en frist på 12 år er alt for ringe motivation til at gennemføre substitutionsovervejelser af kræftfremkaldende stoffer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemsstaterne, som vil stemme for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

I de konkrete sager drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet på tre lokaliteter i EU, hvor der ikke findes alternativer for ansøgerne. Det Europæiske Kemikalieagenturs udvalg for risikovurdering (RAC) har på baggrund af ansøgningen vurderet, at de foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet, og den beregnede mak-

simale koncentration i arbejdsmiljøet er lavere end Arbejdstilsynets grænseværdi. Desuden stilles der krav om yderligere reduktion af arbejdstagernes udsættelse for stoffet samt yderligere begrænsning af udslip til miljøet. Regeringen agter på den baggrund støtte Kommissionens forslag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.